

Jihomoravský krajský národní výbor v Brně

V Y H L Á Š K A

o prohlášení území historických jader měst za památkové zóny.

Plenární zasedání Jihomoravského krajského národního výboru v Brně se usneslo dne 20. listopadu 1990 vydat podle ustanovení § 24 a zákona o národních výporech 1) a v souladu s § 6 zákona o státní památkové péči, 2) toto obecně závazné nařízení:

Čl. 1

Území historických jader měst Boskovice, Brtnice, Holešov, Ivančice, Jaroměřice n. R., Jemnice, Jevišovice, Jimramov, Lomnice, Luhačovice, Mor. Budějovice, Mor. Krumlov, Náměšř n. O., Nové Město na Mor., Polná, Prostějov, Slavkov, Strážnice, Třebíč, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Uherský Ostroh, Valtice, Velká Bíteš, Velké Meziříčí, Vyškov a Zlín se prohlašují za památkové zóny (dále jen zóny).

Čl. 2

/1/ Charakteristika významných kulturních hodnot jednotlivých zón je uvedena v příloze tohoto nařízení.

/2/ Účelem prohlášení památkových zón je, v rámci rozvoje výše uvedených měst, zachovat kulturně historické a urbanisticko architektonické hodnoty jejich historických jader, jako organické součásti životního prostředí a kulturního dědictví.

Čl. 3

/1/ Hranice území zón jsou vyznačeny v plánech zón, které jsou uloženy u ministerstva kultury ČR, u Státního ústavu památkové péče v Praze, u Krajského střediska státní památkové péče a ochrany přírody v Brně, u Jihomoravského krajského národního výboru v Brně, u okresních a městských národních výborů příslušných podle územního vymezení zón.

/2/ Vyznačování hranic území zón v územně plánovacích podkladech a v územně plánovací dokumentaci upravují zvláštní předpisy. 3)

Čl. 4

Předmětem státní památkové péče v zónách jsou:

- historický půdorys a jemu odpovídající prostorová a hmotová

skladby, městské interiéry včetně povrchu komunikací,
historické podzemí,

- panorama zóny a hlavní dominanty v blízkých a dálkových pohledech,
- nemovitě kulturní památky,
- objekty dotvářející charakter zóny
- veřejná a vyhrazená zeleň
- ostatní objekty v zóně

Čl. 5

Národní výbory při realizaci hospodářského, sociálního a kulturního rozvoje jimi spravovaného území přihlížejí k mimořádným hodnotám zón a vytvářejí dle možností pro regeneraci těchto území přiměřené ekonomické a organizačně technické podmínky, aby tak napomáhaly zejména:

- vhodnému využívání a postupné obnově kulturních památek a objektů památkového zájmu,
- řádné údržbě a obnově ostatních architektonicky a stavebně kvalitních objektů,
- zhodnocování všech městských prostor přiměřenými úpravami,
- řádné údržbě veřejných prostor a zeleně.

Čl. 6

/1/ Území zón se člení na části

- A - určující charakter zóny
- B - dotvářející charakter zóny
- C - doplňující charakter zóny

odstupňované podle jejich památkového významu. Tyto části zón jsou rovněž vyznačeny v plánech dle čl. 3 tohoto nařízení.

/2/ Pro stavební a další činnosti se stanoví tyto podmínky

- výstavba, doprava a rekreace se provádějí v souladu s účelem zóny, k tomu jsou pořizovány v součinnosti s příslušným okresním orgánem státní památkové péče územně plánovací podklady a územně plánovací dokumentace,
- využití jednotlivých prostorů, souborů a objektů musí být v souladu s jejich kulturní hodnotou, kapacitními a technickými možnostmi
- součinnost s příslušným okresním orgánem státní památkové péče je nutná rovněž při předprojektové přípravě staveb průmyslových, inženýrských, dopravních, občanských a bytových, stejně jako při projektové přípravě, terénních a sadových úprav veřejných prostranství a vyhrazené zeleně.

- při nové výstavbě a při vnějších a vnitřních úpravách nechráněných objektů se musí dbát architektonických i funkčních vztahů ke kulturním památkám a navazovat na jejich objemovou a prostorovou skladbu,
 - ke stavbě a ke změně dokončené stavby včetně demolice, u staveb, které nejsou kulturní památkou je třeba předchozí souhlas okresního orgánu státní památkové péče,
 - k umístování informačních, reklamních a jiných podobných zařízení v zóně, stejně jako k umístování prodejních stánků a ostatních obdobných zařízení do veřejných prostor, je nutný předchozí souhlas okresního orgánu památkové péče,
 - poškozování objektů a veřejných ploch je zakázáno,
- předchozí souhlas okresního orgánu státní památkové péče nenahrazuje povolení příslušného orgánu státní správy (5. a 6. odrážka)4).

/3/ Příslušné orgány státní památkové péče sledují naplňování výše uvedených podmínek a svá stanoviska k předmětné problematice vydávají v návaznosti na intenzitu zájmu státní památkové péče a památkovou hodnotu jednotlivých částí zón.

Čl. 7

/1/ Kontrolu povinností vyplývajících z tohoto nařízení vykonává ONV.

/2/ Za porušení povinností vyplývajících z tohoto nařízení mohou být organizace postiženy pokutou do výše 100 000,- Kčs uloženou podle ustanovení § 35 odst. 1 z.č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, občané pokutou do výše 1 000,- Kčs uloženou za přestupek podle ustanovení § 39 odst. 2 téhož zákona, nejde-li o jednání přísněji trestné.

Dr. Zdeněk PŘTKRYL
předseda Jm KNV

JUDr. Ivan DOŠPIŠTL
tajemník Jm KNV

-
- 1) z.č. 69/1967 Sb., o národních výborech, vyhlášený v úplném znění pod č. 140/1988 Sb.
 - 2) z.č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči
 - 3) vyhl. č. 84/1976 Sb., o územně plánovacích podkladech a územně plánovací dokumentace
 - 4) např. z. č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

z panského domu, stará radnice stojící uprostřed Dolního nám zbořena
V 1 pol 17 stol monumentální novostavba farního kostela na Z straně
Dolního nám ,později věž Předměstí na J a V jádra Převýšené budovy
škol z konce 19 stol V 70 letech přestavba žid čtvrti-pozitivní vý-
raz SV strana Horního nám nahrazena kulturním domem Sídliště V jádra
- v panoramatických pohledech harmonicky navazuje na hist část

UHERSKÝ OSTROH

Pův název do 15 stol Stenice, potom Ostroh či Ostrov Město hrazené,
do 15 stol královské, potom poddanské První písemná zmínka 1286 Pův
ostrovní město -na ostrově mezi rameny řeky Moravy; menší mlýnské rameno
zasypáno v nejnovější době Obranný hrad při přechodu řeky, později pře-
stavěný na zámek Jako město výslovně uváděn 1371 Půdorysný typ pra-
voúhlý, stísněné podmínky, oválný obrys dán tvarem ostrova, trojúhelné
náměstí Kostel představuje svým průčelím souvislou frontu domů ná-
městí Opevnění v 17 stol zesíleno- hliněné valy s barokními bastiony
Na V břehu za mostem předměstí Rybáře až po potok Okluky /silnicovka/,
za ním Ostražské Předměstí /ulicová návěs trychtýřovitě se rozšiřují-
cí/ středověkého původu, plošně větší než jádro Na zámek navazovaly
vrchohostenské objekty s pivovarem, ve 3 třet 19 stol při stavbě nové-
ho pivovaru demolována hospodářská SV část zámku a zanikla zámecká
zahradka, na jejímž místě se uskutečnil průraz nové ulice /Komenského/
Komplex panského dvora V mimo jádro Stagnace 19 stol-funkční odumře-
ní jádra Výrazné panorama - dominantou věže kostela a zámku

V A L T I C E

Město hrazené, poddanské První písemná zmínka 1192 Na vyvýšené tera-
se hrad, přestavěný později na zámek Předlokační jádro-podhradí v JZ
části náměstí Vysazení na lokační město snad před 1227 Snaha o vy-
tvoření pravoúhlé půdorysné osnovy, vznik SV části náměstí a široké
tržní ulice Sobotní /tzv Nové město/ Situování kostela neznámo -snad
uprostřed podélného náměstí Obrys nepravidelného čtyřúhelníku přisa-
zaného k panskému sídlu Hradební zeď z lomového kamene, příkop a val
snad ze 13 stol ; pův 2 brány na JZ a SV, později přibýly další dvě
Poč 15 stol rozsáhlá předměstí Koncem 15 stol založen františkán-
ský klášter mil bratří se špitálem, kostelem a zahradou Od 30 let
17 stol monumentální stavba farního kostela ve V frontě náměstí

Ve 40 letech 17 stol. předzámčí. Před klášterem MB tzv. Josefovo město, dále k V rozsáhlý panský dvůr. Klášter mil. sester na Malé straně z 1. třet. 19. stol. JV zámku po likvidaci zástavby rozšířen zámecký park Radnice na náměstí r. 1887. R. 1920 město připojeno k ČSR na základě Saint-Germainské dohody. Plošná asanace SV jádra - silniční průtah r. 1981 narušil strukturu, necitlivé nákupní středisko. Skvělé panorama. Hodnotné přírodní prostředí - kulturní krajina Lednicko-valtického areálu s poutavými pavilony-salety.

VELKÁ BÍTEŠ

Město hrazené, poddanské. První písemná zmínka 1240. Předlokační jádro na staré obchodní trase; před r. 1240 vysazeno na lokační město elipsovitého obrysu s podélným tržištěm a jednoduchou uliční sítí. Městská práva získána až 1408. Půdorysný typ ortogonální. Terén svažité k jihu, při J straně jádra potok Bitýška. Dominantně v nejvyšší poloze na S farní kostel, na přelomu 15. a 16. stol. zvlášť opevněný, kolem hřbitov. Kamenné hradby ze 14. stol., brána Horní /Lánická či Vrabčí/, Dolní /Brněnská/ a Kostelní; tři branky pro pěší na J straně. Před branami tři předměstí, jižně původně samostatná ves Janovice. Souvislá jednoposchoďová zástavba - vzácně neporušená urbanistická koncepce. Významné panoramatické pohledy. Sídliště v 70 letech z jádra.

VELKÉ MEZIŘÍČÍ

Město hrazené, poddanské. První písemná zmínka 1236. Tvar sídla podmíněn polohou na soutoku řek Oslavy a Bělinky v těsném údolí. Protáhlé obdélné náměstí, uprostřed ve V části farní kostel s věží. Ve 2. pol. 13. stol. založen na ostrohu nad městem pevný hrad, později přestavěný na zámek. Půdorysná struktura jádra ovlivněna terénem a trasou starších komunikací, značně pravidelná včetně konfigurace domovních parcel. Město v hradbách nezabralo celou šíří území nad soutokem - ohraničeno; mlýnskou strouhou; vně ulicovité předměstí žid. čtvrtě. Lokace města snad ve 13. stol., městská práva od r. 1408. Silné kamenné opevnění z 15. stol. Brány Horní /Z/, Dolní /V/ a Hradská či Vrchovecká /S/ a tři fortny, hrad s vlastním opevněním. Významná předměstí ve směru údolí a cest - Horní a Dolní město, dále Moráň a Malá strana. Rozkvět za renesance v 16. stol. Radnice v Z frontě náměstí. Zámecký park a sýpka při zámku. Necitlivé asanační zásahy v SZ části jádra-silniční průtah, demolice části bloků. Velmi působivé pohledy městského interiéru.